

## ท่านถามมา - เรากันคว่ำหาคำตอบให้

เนื่องจากวารสารฉบับนี้เป็นฉบับแรกจึงยังไม่มีผู้ถามปัญหา มา บรรณาธิการจึงต้องถามเองก่อน คำถามของฉบับนี้เป็นคำถามกว้าง ๆ ซึ่งคนทั่วไปสนใจ และมักมีผู้ถามปัญหาเหล่านี้กันบ่อย ๆ คำถามแรกคือ "เด็กเรียนภาษาได้ดีกว่าผู้ใหญ่จริงหรือไม่?" และคำถามที่สอง คือ ต้องเรียนภาษาต่างประเทศนานเท่าใด จึงจะสามารถเป็นบุคคลทวิภาษา (bilingual) ได้? คำถามและคำตอบนี้เรียบเรียงมาจากหนังสือชื่อ Generative Grammar, Structural Linguistics, and Language Teaching เขียนโดย Karl C. Diller เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๘๑ จัดพิมพ์โดย Newburg House Pub.

### ๑. เด็กเรียนภาษาได้ดีกว่าผู้ใหญ่จริงหรือไม่?

ส่วนมากเมื่อเราถามปัญหานี้ เรามักถามกันอย่างหลวม ๆ คร่าว ๆ กล่าวคือ เรามักไม่มีข้อกำหนดใด ๆ อยู่ในใจ เช่น เด็กกับผู้ใหญ่เรียนจากครูคนเดียวกันหรือไม่? ใช้เวลาเรียนเท่ากันหรือไม่? เนื้อหาของสิ่งที่เรียนเหมือนกันหรือไม่? ความจริงแล้วสิ่งกำหนดเหล่านี้สำคัญมาก ถ้าเราต้องการคำตอบที่แน่ชัดว่า ใครเรียนภาษาต่างประเทศได้ดีกว่ากัน เด็กหรือผู้ใหญ่? ในสภาพจริงแล้ว เด็กและผู้ใหญ่ไม่มีโอกาสเรียนภาษาจากครูคนเดียวกัน หรือใช้บทเรียนเดียวกัน อีกทั้งสภาพแวดล้อมในการเรียนก็มักจะต่างกันมากด้วย

ที่เมือง Cleveland รัฐ Ohio ในประเทศสหรัฐ เคยมีผู้ทำการทดลองใช้บทเรียนภาษาต่างประเทศที่มีเนื้อหาความยาวเท่ากัน ให้นักเรียนต่าง ๆ ทดลองเรียน พบว่า สิ่งที่นักเรียนประถมต้นใช้เวลาเรียนถึง ๖ ปีนั้น นักเรียนมัธยมต้นสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่า คือ สอบได้คะแนนดีกว่า โดยใช้เวลาเรียนเพียง ๓ ภาคการศึกษาเท่านั้น และนักเรียนมัธยมปลายสามารถทำคะแนนได้ดีเท่า ๆ กัน โดยใช้เวลาเรียนเพียง ๒ ภาคเท่านั้น จะเห็นได้ว่า นักเรียนยิ่งมีอายุมากขึ้นก็ยิ่งเรียนได้เร็วกว่า และผลการเรียนดีกว่า

ในการค้นคว้าทำนองเดียวกันนี้ ผู้ค้นคว้าเสนอแนวความคิดว่า ควรจะเริ่มสอนภาษาต่างประเทศตั้งแต่ชั้นประถม ๘ มากกว่าจะเริ่มสอนตั้งแต่ชั้นประถมต้น ทั้งนี้เพราะเด็ก

ประณม ๘ สามารถก็ได้อย่างมีเหตุผลได้ดีกว่าเด็กประถมต้น ๆ

แต่มีสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปคือ เด็กสามารถออกเสียงภาษาต่างประเทศได้ดีกว่าผู้ใหญ่ หรือสามารถเรียนพูดภาษาใหม่ได้โดยไม่มีสำเนียงของภาษาแม่ติดอยู่ ถ้าเราติดตามการเรียนภาษาต่างประเทศของเด็กอย่างใกล้ชิดจะพบว่า ในระยะแรก ๆ ที่เรียนภาษานั้น เด็กก็ออกเสียงได้ไม่ชัด และมีสำเนียงภาษาแม่ด้วย แต่เมื่อครูแก้ไข เด็กก็สามารถปรับสำเนียงได้ ส่วนผู้ใหญ่ นั้นมักมีความโน้ม โน้ยที่จะเก็บสำเนียงภาษาแม่ของตนไว้ Peter Ustinov คาราวาภาพยนตร์กล่าวว่า เมื่อเขาแสดงภาพยนตร์ฝรั่งเศส เขาสามารถพูดภาษาฝรั่งเศสได้อย่างไม่มีสำเนียงเลย แต่ว่าเมื่อเขาไม่ได้แสดง เขาไม่สามารถพูดอย่างนั้นได้ กล่าวคือ เขาพูดได้แต่มีสำเนียงของคนต่างชาติ

สรุปก็คือ ในด้านเสียง เด็กสามารถเรียนได้ดีกว่าผู้ใหญ่ แต่ส่วนด้านอื่นนั้น เท่าที่มีผู้ทำการวิจัยกันความมาปรากฏว่า ผู้ใหญ่เรียนได้ดีกว่าเด็ก

๒. ต้องเรียนภาษาต่างประเทศนานเท่าใด จึงจะสามารถเป็นบุคคลทวิภาษา (bilingual) ได้?

Francois Gouin ค้นคว้าสำหรับผู้สอนภาษาโดยวิธี Series Method เคยคำนวณไว้ว่า ต้องเรียนใช้เวลาประมาณ ๔๐๐ - ๕๐๐ ชั่วโมง จึงจะได้ผล การเรียนนี้จะทำให้มีความรู้เทียบเท่าเจ้าของภาษา ซึ่งมีอายุประมาณ ๑๕ ปี ถัดคิดเป็นบทเรียนซึ่งเป็นระบบ series ก็หมายความว่า จะต้องทำแบบฝึกหัดขนาดยาว ๑ หน้า ๔,๐๐๐ แบบฝึกหัด แต่ละแบบฝึกหัดมี ๒๕ ประโยค คิดรวมเป็น ๑๐๐,๐๐๐ ประโยค และคิดเป็นคำศัพท์ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คำ

Foreign Service Institute ของกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา คำนวณไว้ว่า จะเรียนให้มีความสามารถระดับอาชีพขั้นต่ำได้ ต้องใช้เวลาเรียนประมาณ ๑๐๐๐ - ๑๒๐๐ ชั่วโมง (เรียนอย่างเร่งรัด ๖ - ๗ เดือน) ถ้าเรียนภาษากลุ่ม Germanic และ Romance ถ้าเรียนภาษากลุ่มอื่น ต้องใช้เวลา ๑๕ เดือน (๒๖๒๕ ชั่วโมง)

ภาษาบางภาษา ๑๔ เดือน (๓๑๕๐ ชั่วโมง) ถ้าเป็นภาษา จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ต้องใช้เวลาเรียนอย่างเร่งรัด ๒๕ เดือน (๔๓๗๕) ทั้งนี้หมายความว่า ภาษาของผู้เรียน เป็นภาษาอังกฤษ

จะเห็นได้ว่าในที่นี้เราวัดความเป็นทวิภาษา (bilingual) โดยเทียบกับความสามารถของเจ้าของภาษาบ้าง (ขนาดอายุ ๑๕ ปี) หรือเทียบเป็นจำนวนชั่วโมงที่เรียนบ้าง ซึ่งไม่ว่าเราจะใช้วิธีคิดอย่างไรก็ตาม ความเป็นบุคคลทวิภาษาหมายถึงการเป็นบุคคลที่สามารถพูดภาษาต่างประเทศได้อย่างลึกซึ้งกว่าการพูดคุยกันอย่างผิวเผิน มากกว่าการหักทลายพูดคุยกันถึงเรื่องชีวิตประจำวัน ถ้าเรายอมรับว่าการเป็นบุคคลทวิภาษาหมายถึงการเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศได้กับเจ้าของภาษาซึ่งมีอายุประมาณ ๑๕ ปี ดังที่ Francois Gouin เสนอ ก็หมายความว่า เราต้องใช้ภาษาต่างประเทศได้เท่ากับนักเรียนเจ้าของภาษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมปลาย ซึ่งในระดับนี้เจ้าของภาษาสามารถถ่ายทอดความคิดใด ๆ ที่ตนมีอยู่ให้ผู้อื่นฟังได้เข้าใจ สามารถวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ ได้ และความสามารถในการพูดและถ่ายทอดความคิดได้โดยไม่จำกัดอยู่เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

ถ้าเราพิจารณาหลักสูตรการศึกษาภาษาต่างประเทศของบ้านเรา จะเห็นว่า โอกาสที่นักเรียนของเราจะเรียนไปได้ถึงระดับขั้นเป็นบุคคลทวิภาษานั้นมีน้อยมากหรือไม่มีเลย ปีหนึ่งนักเรียนของเราเรียนประมาณ ๓๐ - ๓๖ อาทิตย์ ๆ หนึ่ง เรียนภาษาต่างประเทศประมาณ ๓ ชั่วโมง เพราะฉะนั้นปีหนึ่งเรียนได้อย่างมากก็ไม่เกิน ๑๑๐ ชั่วโมง และต้องเรียนถึงประมาณ ๑๐ ปีจึงจะได้ ๑๑๐๐ ชั่วโมง ซึ่งเป็นจำนวนเวลาที่ Foreign Service Institute กำหนดไว้ว่าจะสามารถเรียนภาษาที่ใกล้เคียงกันได้ดี แต่ถ้าเป็นภาษาที่ห่างไกลกัน เช่น ภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ จะต้องใช้เวลาเรียนถึง ๔๐ ปี จึงจะได้ ๔๔๐๐ ชั่วโมง ซึ่งเป็นจำนวนเวลาที่ใกล้เคียงกับที่ Institute นี้ได้กำหนดไว้